

[Ninn-Hansen]

Der har været en udvikling, der har bevirket, at folk her i landet med stigende ængstelse ser på, om man kan opretholde verdensfreden. Fremkaldt af den russiske invasion i Afghanistan og begivenhederne i Iran er der opstået noget, der bevirker, at vi fra at have en relativt tryk verden er kommet ud i en utryk verden. Vi må vel også sige, hvis vi ser på vores eget tilholdssted i den vestlige verden, at udviklingen heller ikke her har været, som vi kunne ønske det. I nogle situationer synes vi simpelt hen, at der har været måske mere en mangel på dygtighed end på god vilje, for den tror jeg for så vidt har været til stede. Men det er, ligesom alt for meget er bristet undervejs i forbindelse med det, man skulle tage fat på også som modforanstaltninger imod det, jeg har nævnt her var de katastrofale begivenheder i denne periode.

Nu skal dette selvfølgelig ikke gå på udenrigsministeren, for så ville udenrigsministeren med rette kunne sige: det var sandelig en hård anklage. Jeg vil tværtimod sige, at jeg tror, at hvis udenrigsministeren havde haft større indflydelse, end han har, på udviklingen i verden, var de ulemper, jeg har nævnt, blevet formindsket en hel del. Det skulle være et udtryk for en slags tillid, sådan som en oppositionspolitiker nu kan komme med den over for et regeringsmedlem. Jeg vil godt sige det lidt mere klart. Jeg synes, at samarbejdet med udenrigsministeren i dette halve år har været tilfredsstillende. Jeg siger det også, fordi vi her i formiddags drøftede en sag, hvor uenigheden mellem regeringen og det konservative folkeparti kom klart frem. Det er i hvert fald ikke noget, der svarer til den måde, vi opfatter forholdet mellem udenrigsministeren og mit parti på i det halve år, der er gået. Der har måske i nogle situationer kunnet være en forskellig opfattelse af formerne for afstandtagen, den tone, der skulle være, men ved fælles hjælp er det lykkedes at nå frem til tilfredsstillende formuleringer. Og når det drejer sig om at udtrykke solidaritet i forhold til vore vestlige allierede, til USA og til dem, vi samarbejder med inden for NATO og EF, har udenrigsministeren fundet formuleringerne selv på en måde, som vi har været tilfredse med, og derfor må jeg da sige, at vi lægger vægt på, at den, der er minister på dette meget vigtige område, der samler en række partier her i tinget, har gjort, sådan har vi følt det, sine bestræbelser for at opfyl-

de tilliden. Men vi betragter det også som noget væsentligt, at udenrigspolitikken her i landet indehaves af den person, der har denne tillid, altså den, der har udenrigsministerposten, at det ikke er sådan, at man kan begynde at dele ud af elementer i dansk udenrigspolitik.

Udenrigsministeren rejser jo en del, og det er nødvendigt for en udenrigsminister i vore dage, men der er også andre ministre, der rejser, og der er nu også ministre, der rejser og indgår kontrakter. Det kan en minister selvfølgelig være nødt til nu som tidligere, men hvis disse kontrakter indeholder elementer af udenrigspolitisk karakter, så vil jeg i hvert fald håbe, at noget sådant foregår helt i overensstemmelse med udenrigsministeren og det ministerium, som udenrigsministeren har under sig. Vi kender jo ikke ordlyden af energiministerens kontrakt. Vi kan i dagbladene søge at læse os til, at man indgår forpligtelser til ikke fra regeringens eller embedsmænds side at foretage noget, der kan føre til mistillid. Jeg ved ikke, om det er rigtigt, for jeg har ikke set kontrakten, og der er ingen, der har tilbudt mig at se den, men hvis det er tilfældet, at der er indgået kontrakter af et sådant indhold og med et sådant udenrigspolitisk element, er det, jeg vil spørge udenrigsministeren: er det nu koordineret tilstrækkeligt, så man ikke alene kan følge med, men sørger for i enhver situation, hvor noget sådant opstår, at man også kan komme med sine indvendinger i tide?

Jeg vil også minde udenrigsministeren om, som jeg har gjort ved en anden lejlighed, hvor det bar frugt, at vi jo har en lov om det udenrigspolitiske nævn, og i denne lov fra 1954 står der i § 2:

»Forud for enhver beslutning af større udenrigspolitisk rækkevidde rådfører regeringen sig med nævnet, der i øvrigt har til opgave med regeringen at drøfte sager af betydning for landets udenrigspolitik og at modtage oplysninger fra regeringen om udenrigspolitiske forhold.«

Jeg kan jo ikke overse, om den bestemmelse, som er gået ind i en kontrakt, f. eks. kommer til at vedrøre vor Mellempolitik, men jeg kan ikke afvise det, og er det så ikke sådan efter denne lov, at udenrigspolitiske aftaler af den karakter bør i nævnet? Det er et spørgsmål til udenrigsministeren, der jo kender kontrakten, og en opfordring til uden-